

Módszertani útmutató

az idősorok értelmezéséhez

1. Nettó fakitermelés az állami erdőgazdaságokban (OSAP 1257)

Az adatgyűjtés célja, rövid leírása:

Az adatgyűjtés célja, hogy megismerjük az állam tulajdonában álló erdőgazdasági zrt-k által, a saját gazdálkodási területükön kitermelt vagy bér munkában kitermeltetett nettó fatömeg mennyiségi adatait a fontosabb fafajok szerint, iparifa és tűzifa bontásban.

Az adatgyűjtés jogi alapja:

A hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény 26. § szerinti kormányrendelet,

Az adatgyűjtés gyakorisága: éves

Adatszolgáltatók: Állami erdőgazdaságok. Az adatgyűjtés teljes körű.

Lebonyolításának módja: Postai úton

Tudnivalók az adatok értelmezéséhez:

- Az adatokat nettó m³-ben adjuk meg.
- A statisztikákban a tűzifa és a tuskó kéregben, az iparifa kéreg nélkül értendő.
- Az erdei apríték mennyisége hengeresfa egyenértékben van feltüntetve.

2. Az erdei fatermékek termelése és készletváltozása (OSAP 1259)

Az adatgyűjtés célja, rövid leírása:

Az adatgyűjtés célja, hogy megismerjük az állam tulajdonában álló erdőgazdasági zrt-k által, a saját gazdálkodási területükön kitermelt vagy bér munkában kitermeltetett faanyagból származó fontosabb erdei fatermékek éves nyitókészletét, termelését, beszerzését, felhasználását, értékesítését és az értékesítésből származó árbevételt.

Az adatgyűjtés jogi alapja: A hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény 26. § szerinti kormányrendelet

Az adatgyűjtés gyakorisága: éves

Adatszolgáltatók: Állami erdőgazdaságok. Az adatgyűjtés teljes körű.

Lebonyolításának módja: Postai úton

Tudnivalók az adatok értelmezéséhez:

- A térfogatadatokat nettó m³-ben adjuk meg.
- A statisztikákban a tűzifa és a tuskó kéregben, az iparifa kéreg nélkül értendő.
- Exportnak csak adatközlő által közvetlenül exportált mennyiség minősül.
- Az energetikai célú aprítékból a pellet vagy fabrikett termelésére felhasznált mennyiség továbbfeldolgozásnak minősül ezért a „j” oszlopban szerepel. Ha az üzemben belül fűtési céllal elégették, akkor azt egyéb célra történt felhasználásnak tekintjük „k” oszlop.
- Zárókészlet „l” oszlop = $(c+d+e+f) - (g+h+i+j+k)$

3. Nettó fakitermelésről és a hengeresfa feldolgozás (OSAP 1260)

Az adatgyűjtés célja, rövid leírása:

Az adatgyűjtés célja, hogy megismerjük a nem állami erdőgazdasági zrt-hez tartozó erdőgazdálkodók által, a saját gazdálkodási területükön kitermelt vagy bér munkában kitermeltetett nettó fatömeg mennyiségi adatait a fontosabb fafajok szerint, iparifa és tűzifa bontásban.

Az adatgyűjtés jogi alapja: A hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény 26. § szerinti kormányrendelet

Az adatgyűjtés gyakorisága: éves

Adatszolgáltatók: Erdőgazdálkodók. Mintavételes adatgyűjtés.

Lebonyolításának módja: Postai úton

Tudnivalók az adatok értelmezéséhez:

- Az adatokat nettó m³-ben adjuk meg.
- A statisztikákban a tűzifa és a tuskó kéregben, az iparifa kéreg nélkül értendő.
- Az erdei apríték mennyisége hengeresfa egyenértékben van feltüntetve.

4. Beszámoló az erdőterületről, az erdősítésekről és a fakitermelésről (OSAP 1254)

Az adatgyűjtés célja, rövid leírása:

Erdőgazdálkodói bejelentések és hatósági adatgyűjtés alapján:

- gazdálkodó nélküli erdőterületek területi adatai,
- az erdőgazdálkodás célját szolgáló területek szektoronkénti területi adatai,

valamint szektorcsoport bontásban (magán, állami, közösségi, összesen):

- az erdőgazdálkodást szolgáló területek területi,
- a fahasználati módok területi és fatérfogati,
- a kitermelt fatérfogat fafajcsoportok és használati módok szerinti megoszlási,
- az erdőfelújítások területi és célállományonkénti,
- az erdőtelepítések területi és célállományonkénti

adatainak megismerése.

Az adatgyűjtés jogi alapja: A hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény 26. § szerinti kormányrendelet

Az adatgyűjtés gyakorisága: éves

Adatszolgáltatók: Megyei Kormányhivatalok. Az adatgyűjtés teljes körű.

Lebonyolításának módja: Az adatok az Országos Erdőállomány Adattárban kerülnek tárolásra, ahonnan a szükséges összesítések lekérdezhetők.

Tudnivalók az adatok értelmezéséhez:

Fahasználatok területei és fajlagos fatérfogata:

- Egész terület: azon erdőrészek területének összege, amelyekben a fahasználat típusát végezték;
- Érintett terület: az előzőnek részhalmaza – az erdőrészek azon részeinek területösszege, amelyeken ténylegesen végeztek fahasználatot;
- Kötelezettség területe: a fahasználatot érintett erdőrészek azon területe, ahol a lombhullás lezárása a jogszabályban meghatározott mérték alá csökkent, ezért felújítási kötelezettség keletkezett;
- Redukált terület: Az érintett területből származtatott adat. Értéke a kitermelt fatérfogat és az összes, a fahasználatot megelőző fatérfogat aránya alapján számolandó, melyet az állomány eredeti záródásihiányával korrigálni kell.
- Fajlagos fatérfogat: a kitermelt fatérfogat és az érintett vagy – ha van redukált terület – a redukált terület hányadosa.

Erdőfelújítások adatai:

- Erdőfelújítást pótló telepítés: a hatóság engedélyezheti erdők megszüntetését azzal a feltétellel, hogy a megszünt erdő helyett máshol meghatározott méretű és összetételű erdőt kell telepíteni;
- Sikeres első erdősítés: a mesterségesen felújítandó területen a csemeték fafaj összetétele, eredete, tőszáma, egészségi állapota eléri a jogszabályban meghatározott értékeket, további fejlődése biztosított;
- Pótlás: csemete darabszám-csökkenés miatt szükségessé vált erdősítés kiegészítés (vetés vagy ültetés útján);
- Kötelezettség alá vont terület: a lombosító záródása nem éri el a jogszabályban meghatározott mértéket, ezért felújítási kötelezettség terheli a területet;
 - távlati: a felújító- vagy szálalóvágással érintett, már felújítás alatt álló részletek teljes területe;
 - aktuális: az adott évben fennálló összes kötelezettség;
- Üres terület: olyan kötelezettség alá vont terület, ahol a sikeres első erdősítés még nem történt meg;
- Befejezett felújítás: a felújítás befejezettnek tekinthető, ha a csemeték fafaj összetétele, eredete, tőszáma, egészségi állapota, az állomány átlagmagassága eléri a jogszabályban meghatározott értékeket, természetessége megfelelő, az előírt elegyfajok megfelelő mértékben és eloszlásban megtalálhatók a területen, az állomány további fejlődése biztosított.
- Felújítás alatt álló: a kötelezettség kezdetétől a befejezésig tartó állapot;
- Erdősítési hátralék: a jogszabályban megadott határidőre nem teljesített sikeres első erdősítés, ill. befejezés;

Erdőtelepítések adatai:

- Első kivitel: az első magvetés, csemeteültetés, dugványozás időpontja;
- Pótlás: az első kivitel követő csemete darabszám-csökkenés szükségessé teszi az elpusztul csemeték pótlását (vetés vagy ültetés útján);
- Folyamatban lévő telepítés: az első kivittől és a befejezésig tartó állapot;
 - erdősítéssel érintett: azon területek, ahol a telepítést megkezdtek;
 - sikeresen erdősült: az életképes csemeték növényterülete;
- Befejezett telepítés: a telepítés befejezettnek tekinthető, ha a csemeték faji összetétele, magassága, darabszáma, egészségi állapota eléri a jogszabályban meghatározott értékeket.
- Átfutási idő: az első kivitel és a befejezés közt átlagosan eltelt idő.

5. Erdőkárok összesített kimutatása (OSAP 1255)

Az adatgyűjtés célja, rövid leírása:

Az adatgyűjtés célja, hogy megismerjük a károsítással érintett erdőterületet kárerély ill. károsítási típus szerinti bontásban erdészeti nagytájanként; valamint a védekezéssel érintett területet károsítási típus szerinti bontásban erdészeti nagytájanként.

Az adatgyűjtés jogi alapja:

Az elemi adatok gyűjtését a 2009. évi XXXVII. törvény 56. § rendeli el. Az összesített adatok az OSAP-ba a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény 28. §,

Az adatgyűjtés gyakorisága: éves

Adatszolgáltatók: jogosult erdészeti szakszemélyek, erdőgazdálkodók, erdőtulajdonosok, erdőkárt észlelő személyek.

Lebonyolításának módja: Az adatok az Országos Erdőkár Nyilvántartó Rendszerben kerülnek tárolásra, ahonnan a szükséges összesítések lekérdezhetők.

Tudnivalók az adatok értelmezéséhez:

- Kárerély mértéke: a kár súlyossága a faegyed szintjén;
- Érintett terület: az a terület, amelyen az adott kárt észlelték;
- Redukált terület: az érintett területen belül az a terület, amelyen a kár ténylegesen előfordul – az érintett terület és a gyakoriság szorzata, ahol a gyakoriság a károsodott fák aránya az összes fához viszonyítva.
- Szükséghelyzeti károsítók: potenciális gazdasági, illetve ökológiai jelentőségű károsító, amely a veszélyeztetett területen még nem fordul elő, vagy előfordul, de nem terjedt el és hatósági határozat alapján védekezést folytatnak ellene.

6. Nettó fakitermelés országos szinten (az OSAP 1257 és 1260 alapján becsült adatok)

Az OSAP 1254, 1257 és 1260 számú adatgyűjtések alkalmasak arra, hogy országos szinten megbecsüljük a nettó fakitermelést. Ehhez a következőképpen járunk el:

1. A 1260-as számú adatgyűjtések alapján szektoronként (nem állami erdőgazdasághoz tartozó egyéb állami cégek, közösségi és magán erdőgazdálkodók) és fajonként választékarányt számolunk, vagyis meghatározzuk, hogy a nettó fatérfogat hogyan oszlik meg a különböző erdei fatermékek között.
2. A 1254-es bruttó fakitermelési adatok alapján szektoronként meghatározzuk a 1260-as adatgyűjtéshez tartozó országos szintű bruttó fakitermelési adatokat. A 1254-es adatgyűjtés ugyanis országos léptékű, szemben a 1260-assal, ami mintavételes.
3. A fenti pontban kapott bruttó fakitermelési adatokat nettósítjuk bruttó/nettó aránypárok segítségével fahasználati módonként.
4. Az így kapott nettó fakitermelési adatokat az 1. pontban számolt választékarányok alkalmazásával választékokra bontjuk.
5. A kapott eredményhez hozzáadjuk a 1257-es adatgyűjtésből származott összegzett adatokat, és így megkapjuk az országos szintre becsült nettó kitermelt fatérfogatot.